ส่วนที่ ๔
การติดตามและประเมินผล

๑. การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

แนวทางในการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นแบบที่กำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศใช้งบประมาณรายจ่าย มีรายละเอียด ดังนี้

๑. แนวทางการพิจารณาติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

(๑) ข้อมูลสภาพทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๐ คะแนน

(๒) การวิเคราะห์สภาวการณ์และศักยภาพ ๑๕ คะแนน

(๓) ยุทธศาสตร์ ๖๕ ประกอบด้วย

๓.๑ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๐ คะแนน

๓.๒ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ๑๐ คะแนน

๓.๓ ยุทธศาสตร์จังหวัด ๑๐ คะแนน

๓.๔ วิสัยทัศน์ ๕ คะแนน

๓.๕ กลยุทธ์ ๕ คะแนน

๓.๖ เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์ ๕ คะแนน

๓.๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์ ๕ คะแนน

๓.๘ แผนงาน ๕ คะแนน

๓.๙ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม ๕ คะแนน

๓.๑๐ ผลผลิต/โครงการ ๕ คะแนน

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๘๐ คะแนน)

๒. แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

๒.๑ การสรุปสถานการณ์การพัฒนา ๑๐ คะแนน

๒.๒ การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ ๑๐ คะแนน

๒.๓ การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ ๑๐ คะแนน

๒.๔ ยุทธศาสตร์และแผนงาน ๑๐ คะแนน

๒.๕ โครงการพัฒนา ๖๐ คะแนน ประกอบด้วย

(๑) ความชัดเจนของชื่อโครงการ ๕ คะแนน

(๒) กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ ๕ คะแนน

(๓) เป้าหมาย(ผลผลิตของโครงการ)มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง ๕ คะแนน

(๔) โครงการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๕ คะแนน

(๕) เป้าหมาย(ผลผลิตโครงการ)มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ๕ คะแนน

(๖) โครงการมีความสอดคล้องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ๕ คะแนน

(๗) โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด ๕ คะแนน

(๘) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือการเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ภายให้หลักประชารัฐ ๕ คะแนน

(๙) งบประมาณ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตโครงการ) ๕ คะแนน

(๑๐) มีการประมาณการราคาถูกต้องตามหลักวิธีงบประมาณ ๕ คะแนน

(๑๑) มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ ๕ คะแนน

(๑๒) ผลที่คาดว่าจะได้รับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ๕ คะแนน

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๘๐ คะแนน)

๓. แนวทางการพิจารณาติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา

(๑) ข้อมูลสภาพทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๐ คะแนน

(๒) การวิเคราะห์สภาวการณ์และศักยภาพ ๑๕ คะแนน

(๓) ยุทธศาสตร์ ๖๕ ประกอบด้วย

๓.๑ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๐ คะแนน

๓.๒ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ๑๐ คะแนน

๓.๓ ยุทธศาสตร์จังหวัด ๑๐ คะแนน

๓.๔ วิสัยทัศน์ ๕ คะแนน

๓.๕ กลยุทธ์ ๕ คะแนน

๓.๖ เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์ ๕ คะแนน

๓.๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์ ๕ คะแนน

๓.๘ แผนงาน ๕ คะแนน

๓.๙ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม ๕ คะแนน

๓.๑๐ ผลผลิต/โครงการ ๕ คะแนน

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๘๐ คะแนน)

๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ

เทศบาลตำบลนาด่าน ใช้การติดตามและประเมินผลโครงการ โดยใช้ตัวแบบวัดผลในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตามที่จะกล่าวต่อไปในหัวข้อที่ ๓.๑ และมีหลักการประเมินผลโครงการที่สำคัญ คือ การติดตามและประเมินผลโครงการว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในโครงการทุกประการหรือไม่อย่างไร

๓. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม

๓.๑ การวัดผลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

โดยใช้แบบสำหรับติดตามและประเมินผลเชิงปริมาณและคุณภาพ

(๑) แบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน (Performance Indicators)

(๒) แบบบัตรคะแนน (Scorecard Model) หรือ Scorecard Model ของ Kaplan & Norton

(๓) แบบมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ (Result Framework Model (RF))

(๔) แบบเชิงเหตุผล (Logical Model)

(๕) แบบวัดกระกระบวนการปฏิบัติงาน (Process Performance Measuament System (PPMS))

(๖) แบบการประเมินโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาหรือเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น หรือ Problem-Solving Method

(๗) แบบประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Method)

(๘) แบบการประเมินผลกระทบ (Impact Eveluation)

(๙) แบบการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Model)

(๑๐) แบบประเมินตนเอง (Self-Assessment Model)

(๑๑) แบบอื่นๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้นทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กรอบข้อ (๑) - (๑๐) หรือเป็นแบบผสมก็ได้

เชิงปริมาณ(Quantity) เชิงคุณภาพ (Quality) ผลที่ได้จริงๆ คืออะไร ค่าใช้จ่าย(Cost) เวลา (Time) เป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไรหรือราชการได้ประโยชน์อย่างไร

วัดผลนั้นได้หรือไม่ หรือวัดได้เท่าไหร่ (Key Performance Indicator: KPIs)

ผลกระทบ (Impact)

๔. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

๔.๑ ผลกระทบนำไปสู่อนาคต (เช่น จะทำ สนับสนุน ส่งเสริม ป้องกัน อย่างไร เป็นต้น)

ในทฤษฎีทางวิชาการการจัดการ ชี้ว่า องค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือองค์กรภาคเอกชนจะพัฒนา เติบโตและอยู่รอดได้ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของงาสภาพแวดล้อมภายนอก ๔ ประการ (PEST) ตลอดเวลา ซึ่งประกอบด้วย

๑.การปรับตัวให้เข้ากับการเมือง (Political Environment)

หากกล่าวถึงการปกครองของไทยในปัจจุบัน อาจแบ่งระดับการเมืองออกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ การเมืองระดับชาติ และการเมืองระดับท้องถิ่น การเมืองระดับชาติ ได้แก่ การเมืองระดับรัฐบาล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของการเมืองระดับท้องถิ่นนั้นยังสามารถแบ่งแยกย่อยออกได้เป็นหลายประเภท เช่น การเมืองของ อบจ. เทศบาล หรือ อบต. หรือแม้กระทั่งการเมืองในระดับหมู่บ้านที่จะต้องมีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านโดยราษฎรในหมู่บ้านนั้นๆ เป็นต้น

ในสภาพข้อเท็จจริงปัจจุบันและผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่างชี้ว่าการเมืองในระดับชาติ ยังมีอิทธิพลต่อการเมืองในระดับท้องถิ่นอยู่หลายประการ เช่น การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นต้องอาศัยภาพลักษณ์ของพรรคการเมืองระดับชาติเพื่อช่วยในการหาเสียง การให้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากส่วนกลางมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเลือกให้เฉพาะท้องถิ่นที่เป็นพรรคพวกเดียวกันกับราชการส่วนกลาง เป็นต้น

ในส่วนของปัจจัยการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยกันเองนั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งโดยหลักการแล้วการตัดสินใจกำหนดนโยบายควรเป็นหน้าที่ของฝ่ายการเมืองท้องถิ่น ทุกฝ่ายควรต้องรู้ความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงของการเมืองท้องถิ่นในทุกระดับ ทั้งระดับ อบจ. เทศบาล อบต. และระดับหมู่บ้าน เพราะการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันและจะต้องมีผลกระทบต่อ อปท. ไม่ตรงก็อ้อม ข้าราชการท้องถิ่นควรพยายามปรับข้อเท็จจริงในท้องถิ่นให้เข้ากับระเบียบกฎหมายขของรัฐ ซึ่งในบางครั้งระเบียบกฎหมายอาจไม่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนในท้องถิ่นก็ต้องเป็นหน้าที่ของข้าราชการท้องถิ่น ที่จะประยุกต์ใช้กฎหมาย ให้สามารถใช้ได้จริงตามสภาพและบริบทแวดล้อมของท้องถิ่นนั้นๆ จึงจะได้ชื่อว่าเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง

๑) การปรับตัวเข้ากับเศรษฐกิจ (Economic Environment) ที่เปลี่ยนแปลง

เมื่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไม่ดี ทำให้ประชาชนยากจนเพิ่มขึ้นเป็นสาเหตุของปัญหาอื่นๆ ที่กระทบต่อ อปท. ตามมาไม่ว่าจะเป็นปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหาประชาชนเรียกร้องในสิ่งที่สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่าที่แก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน เช่น ต้องการผ้าห่มกันหนาวฟรี เสื้อกันหนาวฟรี และของฟรีอื่นๆ จาก อปท. เป็นต้น ซึ่งสวนทางกับระเบียบกฎหมายและการตรวจสอบอย่างเข้มข้นของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ที่พยายามจำกัดขอบเขตการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องของการแจกของให้แก่ราษฎร

อีกปัญหาหนึ่งประชาชนอาจขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับ อปท. เพราะต้องเอาเวลาไปทำงานหาเงินเพื่อปากท้องของตนเองก่อนหรือบางครั้งอาจมีส่วนร่วมแค่การรับเงินแล้วไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง รวมตลอดถึงปัญหาความยากจนของประชาชนจะสร้างความเข้มแข็งให้กับนโยบายประชานิยมไปโดยปริยายซึ่งอาจส่งผลกระทบในทางลบในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการส่งเสริมลักษณะนิสัยการพึ่งพิงรัฐอยู่ตลอดเวลาของประชาชน เป็นต้น

ดังนั้น การสร้างกระบวนทัศน์ (Paradigm) ทางความคิดให้แก่ประชาชนตามหลัก “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ควรเป็นสิ่งสำคัญที่นักบริหาร อปท. ควรให้ความสนใจที่จะส่งเสริมและพัฒนาในประเด็นนี้

๒) การปรับตัวเข้ากับสังคม (Social Environment) ที่เปลี่ยนแปลง

ชุมชนแต่ละชุมชนมีสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ก็ต้องเผชิญกับสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เช่น บางพื้นที่อาจเป็นสังคมของคนพุทธบางพื้นที่อาจเป็นสังคมของคนคริสต์หรืออิสลาม บางพื้นที่เป็นสังคมปฐมภูมิ(ชุมชนชนบท) บางพื้นที่เป็นสังคมทุติยภูมิ(ชุมชนในเมือง) บางพื้นที่ประชาชนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของ อปท. เป็นอย่างดี บางพื้นที่ประชาชนขาดความร่วมมือ บางพื้นที่อาจเป็นสังคมที่ประกอบด้วยชนเผ่าต่างๆ มากมาย เป็นต้น

สภาพของสังคมไทยมักเป็นสังคมอุปถัมภ์ ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมีแนวโน้มที่จะตัดสินกำหนดนโยบายตอบสนองต่อกลุ่มญาติพี่น้องของตน กลุ่มอื่นที่แพ้การเลือกตั้งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองก็หาทางโจมตี ก่อให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรงขึ้นในสังคมท้องถิ่นมากกว่าในอดีต ดังนั้น บุคลากร ในท้องถิ่นจึงจำเป็นที่จะต้องเข้าใจ

ผลกระทบที่มาจากสาเหตุการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นที่ส่งผลโดยตรงต่อความสามัคคีในสังคมท้องถิ่นยุคปัจจุบัน ต้องมีความสามารถบริหารงานบนความขัดแย้งในสังคม เพราะคงไม่มีสังคมใดในประเทศไทยที่จะมีคนที่ชอบสิ่งที่เหมือนๆ กันได้หมด การปฏิบัติงานทุกอย่างย่อมมีการเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ต่อต้านและไม่ต่อต้าน อยู่คู่กับสังคมประชาธิปไตยเสมอสำคัญเพียงแต่ว่าจะสามารถลดระดับหรือแก้ไขความขัดแย้งที่รุนแรงนั้นได้อย่างไร

๓) การปรับตัวเข้ากับวิทยาการใหม่ๆ (Technology) ที่เปลี่ยนแปลง

ในปัจจุบันกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรมอยู่เป็นประจำ เช่น การฝึกอบรมการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมต่างๆ การฝึกอบรมการจัดทำเว็บไซต์องค์กร เป็นต้น ประกอบกับกรมส่งเสริมฯ มีเว็บไซต์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ อปท. ที่ปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ทุกวัน เช่น การเผยแพร่หนังสือสั่งการของกรมส่งเสริมฯ ทางอินเตอร์เน็ตอยู่เป็นประจำ ก็จะนำมาซึ่งการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและไม่ขัดต่อระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา

๔.๒ ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา (รวมถึงองค์ประกอบสำคัญของข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะ เป็นต้น)

เทศบาลตำบลนาด่าน มีข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจาการพัฒนา โดยอิงการคาดการณ์การพัฒนาต่างๆ อยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมภายนอกต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑) การเปลี่ยนแปลงในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อ เทศบาล

- รัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะส่งผลต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร
- แนวโน้มการยกฐานะจาก อบต. เป็นเทศบาลทั่วประเทศ
- แนวโน้มกาสรควบรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของการจัดสรรเงินงบประมาณให้ อปท.

๒) การเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาคที่จะส่งผลกระทบต่อเทศบาล

AEC คือการรวมตัวของชาติในอาเซียน ๑๐ ประเทศ เพื่อจะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน จะมีรูปแบบคล้ายๆ กลุ่ม Euro Zone นั่นเอง จะทำให้มีผลประโยชน์อำนาจต่อรองต่างๆ กับคู้ค้าได้มากขึ้น และการนำเข้า ส่งออกของชาติในอาเซียนก็จะเสรี ยกเว้นสินค้าบางชนิดที่แต่ละประเทศอาจจะขอไว้ไม่ลดภาษีนำเข้า (เรียกว่าสินค้าอ่อนไหว) Asean จะรวมตัวเป็น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและมีผลเป็นรูปธรรมตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ วันนี้จะทำให้ภูมิภาคนี้เปลี่ยนไปอย่างมาก

จากการที่เทศบาลตำบลนาด่าน ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ไว้จำนวน ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนั้นจึงวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาคที่จะส่งผลกระทบต่อเทศบาลตำบลนาด่าน ในยุทธศาสตร์ต่างๆ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและแก้ไขปัญหาความยากจน

การเข้าสู่เศรษฐกิจอาเซียนของไทยทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาลตำบลนาด่าน ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การส่งเสริมอาชีพ การรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อรองรับการหลั่งไหลเข้ามาของประชากรประเทศเพื่อนบ้านไม่ว่าจะเข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว คนทำงาน หรือการอื่นใด

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของไทยทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาลตำบลนาด่าน ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการหลั่งไหลเข้ามาของประชากรประเทศเพื่อบ้านไม่ว่าจะเข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว คนทำงาน หรือการอื่นใด การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เช่น ถนน ป้ายจราจรที่มีภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่จำเป็น เป็นต้น

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของไทยทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับการจัดระเบียบชุมชน สังคมและความสงบเรียบร้อยมากขึ้นเนื่องจากกฎหมายและวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติอาจมีความแตกต่างกัน ดังนั้นอาจมีการฝ่าฝืนกฎหมายจากชาวต่างประเทศในไทยมากขึ้นทั้งโดยตั้งใจและความไม่รู้กฎหมาย อีกทั้ง อาจเกิดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า ด้วยสาเหตุทั้งที่เกิดจากคนไทยและชาวต่างชาติ สาเหตุที่เกิดจากคนไทยคือการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรทำให้ที่ทำกินไม่เพียงพอต่อความ
ต้องการ หรือการขายที่ดินให้นายทุนต่างชาติแล้วไม่มีที่ทำกิจจึงบุกรุกพื้นที่สาธารณะ ส่วนสาเหตุจากชาวต่างชาติ อาจมีนายทุนเข้ามาทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดไม้เพ่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของไทยทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องตระหนักถึงเรื่องของศาสนา อาจเกิดความขัดแย้งในการเผยแพร่ศาสนาของชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในไทยมากขึ้น เช่น อาจมีการเผยแผ่ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม อาจมีผลกระทบกระทั่งกันระหว่างผู้นับถือศาสนาที่แตกต่างกัน เช่น ชาวคริสต์เตียนมาท่องเที่ยวในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีการลบหลู่อย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เป็นต้น

๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

การบริหารจัดการภาครัฐต้องเร่งรัดพัฒนาให้ตอบสนองการให้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการในด้านการอนุญาต อนุมัติต่างๆ ซึ่งต้องมีคู่มือภาษาอังกฤษ จีน เป็นต้น เพื่อสื่อสารกับชาวต่างชาติที่ต้องการทำนิติกรรมต่างๆ ซึ่งเกี่ยวกับรัฐ เช่น การเสียภาษีบำรุงท้องที่ การเสียภาษีป้าย เป็นต้น อีกทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐจำต้องพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษให้อยู่ในระดับที่สื่อสารกับผู้ใช้บริการที่เป็นชาวต่างชาติ